

PREDLOG

EVA 2022-2550-0094

Na podlagi sedmega odstavka 122. člena Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 76/17, 26/19 in 172/21) in tretjega odstavka 22. člena Uredbe o načinu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z radioaktivnimi odpadki (Uradni list RS, št. 8/22) je Vlada Republike Slovenije na _____ seji dne _____ sprejela

CENIK

storitev obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z radioaktivnimi odpadki, ki niso odpadki iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta cenik določa način oblikovanja cene ter ceno storitev opravljanja obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z radioaktivnimi odpadki, ki niso odpadki iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije (institucionalni radioaktivni odpadki) in nastajajo na območju Republike Slovenije in jo morajo plačevati uporabniki storitev ter določa kateri del stroškov opravljanja državne gospodarske javne službe za ravnanja z radioaktivnimi odpadki, plača uporabnik.

2. člen

Pojmi, ki se uporabljajo v tem ceniku, imajo naslednji pomen:

1. Aktivnost radioaktivnega odpadka (A, enota Bq) pomeni aktivnost na dan predaje radioaktivnega odpadka izvajalcu obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z radioaktivnimi odpadki.
2. Opustitev nadzora je postopek v skladu s predpisom, ki ureja sevalne dejavnosti, na podlagi katerega se z radioaktivnimi odpadki ne ravna več po predpisih, ki urejajo varstvo pred ionizirajočimi sevanji.
3. Ponovna uporaba radioaktivnega vira pomeni predajo vira, ki se že skladišči v Centralnem skladišču radioaktivnih odpadkov kot radioaktivni odpadek in ima še neko uporabno vrednost, drugemu imetniku.
4. Predelava so vsi naslednji postopki obdelave radioaktivnih odpadkov pred skladiščanjem, prevozom ali odlaganjem:
  - postopki predobdelave, s katerimi se radioaktivni odpadki ali izrabljeno gorivo pripravi na obdelavo;
  - postopki obdelave, s katerimi se spremenijo lastnosti radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva zaradi tehničnih, ekonomskih ali varnostnih razlogov,

ali

- postopki priprave, s katerimi se pripravijo pakirani ali nepakirani radioaktivni odpadki ali izrabljeno gorivo v obliko, ki ustreza zahtevam za prevoz, skladiščenje ali odlaganje ...).
5. Prehodni radioaktivni odpadki so radioaktivni odpadki, pri katerih se prej kot v petih letih odležavanja ali skladiščenja specifična aktivnost vsebovanih radionuklidov zniža na raven, pri kateri se lahko nad radioaktivnimi odpadki dovoli opustitev nadzora v skladu s predpisom, ki ureja sevalne dejavnosti.
  6. Ravnanje z radioaktivnimi odpadki so vse organizacijske in fizične dejavnosti, ki se izvajajo pri shranjevanju, premeščanju, predelavi, skladiščenju ali odlaganju radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva.
  7. Uporabnik storitev javne službe je povzročitelj ali imetnik radioaktivnih odpadkov, ki je tudi plačnik stroškov za opravljeno storitev ravnanja z radioaktivnimi odpadkov.
  8. Nevarno blago ima v tem ceniku pomen, kot ga določa zakon, ki ureja prevoz nevarnega blaga.

II. RAZVRSTITEV RADIOAKTIVNIH ODPADKOV

3. člen

Radioaktivni odpadki so razvrščeni v naslednje skupine (I., II. in III.) in podskupine (T1, T2, T3, T4, ZV0, ZV1A, ZV1B, ZV2, ZV3, ZV4, L in M) kot je razvidno iz nadaljevanja:

I. Trdni radioaktivni odpadki

- T1 trdni, stisljivi, gorljivi
- T2 trdni, nestisljiv, negorljivi
- T3 trdni, nestisljivi, gorljivi
- T4 trdni, nestisljivi in negorljivi odpadek posebnih oblik, velik kosovni odpadek

II. Zaprti viri sevanja

- ZV0 ionizacijski javljalniki požara
- ZV1A zaprti viri sevanja z: $A \leq 3,7 \text{ MBq}$
- ZV1B zaprti viri sevanja z: $3,7 \text{ MBq} < A \leq 3,7 \text{ GBq}$
- ZV2 zaprti viri sevanja z: $3,7 \text{ GBq} < A \leq 37 \text{ GBq}$
- ZV3 zaprti viri sevanja z: $37 \text{ GBq} < A \leq 370 \text{ GBq}$
- ZV4 zaprti viri sevanja z: $A > 370 \text{ GBq}$

III. Ostali radioaktivni odpadki

- L tekoči odpadki
- M mešani odpadki (odpadki, ki poleg radioaktivne komponente vsebujejo še druge nevarne snovi).

II. NAČIN OBLIKOVANJA CENE

4. člen

Uporabnik storitev javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki, ki niso odpadki iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije, plača naslednje stroške ravnanja z radioaktivnimi odpadki:

- prevzem in sprejem v skladiščenje,
- prevoz,
- obdelavo in pripravo radioaktivnih odpadkov za skladiščenje.

Cena ravnanja z radioaktivnimi odpadki ki niso odpadki iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije, za posamezno skupino in podskupino radioaktivnih odpadkov obsega stroške prevzema, prevoza, sprejema v skladiščenje, stroške obdelave in priprave radioaktivnih odpadkov na skladiščenje ter morebitne dodatne storitve, kadar so te potrebne, da se prevzem radioaktivnih odpadkov varno opravi.

$$CENA\ ravnanja\ z\ RAO = ( ) + P + D$$

kjer je:

- osnovna cena za prostorninsko enoto odpadka za I. in III. skupino radioaktivnih odpadkov

oziroma za kos za II. skupino radioaktivnih odpadkov na podlagi dejanskih stroškov, ob upoštevanju faktorja glede zahtevnosti ravnanja, ki velja za skupine I, II in III in utežni faktorji glede aktivnosti, ki velja za skupino II.

- faktor je odvisen od razpolovnega časa ($t_{1/2}$) radionuklida, ki ga radioaktivni odpadek

vsebuje. Če radioaktivni odpadek vsebuje več radionuklidov, se upošteva tisti, ki ima najdaljši razpolovni čas.

$f = 0,5$ za prehodne radioaktivne odpadke,

$f = 1$ za odpadke, ki vsebujejo radionuklide z $t_{1/2}$ od 0,5 leta do vključno 30 let,

$f = 3$ za odpadke, ki vsebujejo radionuklide z $t_{1/2} > 30$ let.

P – cena prevoza radioaktivnih odpadkov, kjer se obračuna startnina in prevožen kilometer.

D – dodatne storitve, ki se obračunajo po urni postavki in količini opravljenih ur.

III. CENIK STORITEV RAVNANJA Z RADIOAKTIVNIMI ODPADKI

5. člen

Osnovna cena, ki zajema prevzem, pripravo in obdelavo ter sprejem v skladiščenje se obračuna v eurih (EUR) na liter odpadka ali na kos (zaprti vir sevanja) in je za posamezne skupine in podskupine odpadkov določena v preglednici 1.

Preglednica 1: Cena storitev prevzema radioaktivnih odpadkov, njihove priprave in obdelave za skladiščenje ter sprejema v skladiščenje

Prezem, priprava in obdelava ter sprejem v skladiščenje RAO					
VRSTA RAO	ENOTA	E - CENA NA ENOTO [EUR]	f - Faktor dogoživosti		
			Prehodni	Krakoživ	Dolgoživ
			0,5	1	3
SKUPINA / PODSKUPINA			CENA = E × f		
I. TRDNI RAO					
T1 - trdni, stisljivi, gorljivi	liter	26,00	13,00	26,00	78,00
T2 - trdni, stisljivi, negorljivi	liter	38,00	19,00	38,00	114,00
T3 - trdni, nestisljivi, gorljivi	liter	38,00	19,00	38,00	114,00
T4 - trdni, nestisljivi, negorljivi, odpadki posebnih oblik, veliki kosovni odpadki	liter	50,00	25,00	50,00	150,00
II. ZAPRTI VIRI SEVANJA					
ZV0 - ionizacijski javljalniki požara	kos	15,60	7,80	15,60	46,80
ZV1A - zaprti viri sevanja z: $A \leq 3,7 \text{ MBq}$	kos	22,80	11,40	22,80	68,40
ZV1B - zaprti viri sevanja z: $3,7 \text{ MBq} < A \leq 3,7 \text{ GBq}$	kos	200,00	100,00	200,00	600,00
ZV2 - zaprti viri sevanja z: $3,7 \text{ GBq} < A \leq 37 \text{ GBq}$	kos	550,00	275,00	550,00	1650,00
ZV3 - zaprti viri sevanja z: $37 \text{ GBq} < A \leq 370 \text{ GBq}$	kos	1900,00	950,00	1900,00	5700,00
ZV4 - zaprti viri sevanja z: $A > 370 \text{ GBq}$	kos	$3800 + 0,27 \text{ €/GBq}$	$1900 + 0,27 \text{ €/GBq}$	$3800 + 0,27 \text{ €/GBq}$	$11400 + 0,27 \text{ €/GBq}$
III. OSTALI RAO					
L - Tekoči odpadki	liter	100,00	50,00	100,00	300,00
M - Mešani odpadki (odpadki, ki poleg radioaktivne komponente vsebujejo še druge nevarne snovi)	liter	100,00	50,00	100,00	300,00

6. člen

Cena prevoza radioaktivnih odpadkov vključuje startnino in ceno na kilometer prevoza, v višini določeni v preglednici 2.

Preglednica 2: Cene prevoza radioaktivnih odpadkov v EUR

Prevoz		
Startnina	storitev	146,00
Cena na prevožen kilometer	km	6,50

Startnina se obračuna za vsak prevoz in pokriva strošek organizacije in priprave na prevoz (priprava listin, varnostni svetovalec, pridobivanje morebitnih dovoljenj ipd.).

Poleg startnine se obračuna cena na kilometer prevoza nevarnega blaga, od lokacije nakladanja radioaktivne snovi v vozilo do Centralnega skladišča radioaktivnih odpadkov (Brinje 40, Dol pri Ljubljani). Obračuna se najkrajša varna pot v digitalnem merilniku razdalje »Google Zemljevidi«. Cena na kilometer vključuje prihod do lokacije prevzema radioaktivnih odpadkov, meritve na tovoru in vozilu, ter prevoz po pogojih, zahtevanih za prevoz nevarnega blaga do skladišča.

Stroške prevoza se lahko razdeli na več uporabnikov storitev, če se prevoz izvaja na isti relaciji za več uporabnikov hkrati. V tem primeru se startnino, v skladu s prvim odstavkom tega člena, obračuna vsakemu uporabniku, prevožene kilometre pa se razdeli med uporabnike v sorazmernem deležu glede na prevoženo dejansko razdaljo.

Upošteva se, da je v enem prevozu možno prepeljati največ 300 litrov in/ali 340 kg radioaktivne snovi skladno z zakonom, ki ureja prevoz nevernega blaga. Za večje prostornine in/ali mase in/ali aktivnosti od navedenih, je potrebno opraviti več prevozov. V teh primerih, se obračuna toliko kilometrov za prevoze, kot jih je bilo dejansko opravljenih.

7. člen

Dodatne storitve se uporabnikom obračuna v primerih enostavnejše demontaže naprav, ki vsebujejo zaprte vire sevanja do aktivnosti 3,7 GBq, predaje virov sevanja v ponovno uporabo, ogleda situacije na lokaciji uporabnika radioaktivnih odpadkov ter predhodne priprave zahtevnejših radioaktivnih odpadkov na lokaciji uporabnika.

Dodatne storitve se obračuna po urni postavki in količini opravljenih ur.

Cenik dodatnih storitev je določena v preglednici 3.

Preglednica 3: Cene dodatnih storitev v EUR

Dodatne storitve in materialni stroški		
Druge storitve	ura	73,00

V. DRUGA DOLOČILA

8. člen

Ta cenik se ne uporablja za radioaktivne odpadke, ki bi nastali kot posledica izrednih dogodkov. V primeru radioaktivnih odpadkov nastalih pri izrednih dogodkih povzročitelj nesreče, lastnik vira oziroma upravljavec objekta v celoti nosi stroške ravnanja z radioaktivnimi odpadki, ki se jih obračuna po dejanskih stroških.

9. člen

Uveljavitev pravice oprostitvi plačila storitev iz tretjega odstavka 20. člena Uredbe o načinu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z radioaktivnimi odpadki (Uradni list RS, št. 8/22) mora upravljavec Reaktorskega infrastrukturnega centra – Institut Jožef Stefan ustrezno izkazati. V kolikor se ugotovi, da radioaktivni odpadek izvira iz gospodarske dejavnosti, se upravljavcu Reaktorskega infrastrukturnega centra – Institut Jožef Stefan izstavi račun po tem ceniku.

10. člen

Davek na dodano vrednost ni vštet v ceno storitev javne službe in se ga obračuna posebej.

11. člen

S prevzemom radioaktivnih odpadkov v Centralno skladišče radioaktivnih odpadkov in plačilom storitev gospodarske javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki se odgovornost ravnanja z radioaktivnimi odpadki in stroški nadaljnjega ravnanja z radioaktivnimi odpadki vključno z odlaganjem radioaktivnih odpadkov prenesejo na državo.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

12. člen

Z dnem uveljavitve tega cenika preneha veljati Cenik storitev javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki (Uradni list RS, št. 102/00).

13. člen

Ta cenik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.

Ljubljana,

EVA 2022-2550-0094

Vlada Republike Slovenije

dr. Robert Golob

predsednik

OBRAZLOŽITEV

I. UVOD

1. Pravna podlaga

Pravna podlaga za Cenik storitev obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z radioaktivnimi odpadki, ki niso odpadki iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije Sedmi odstavek 122. člena Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 76/17, 26/19 in 172/21; v nadaljnjem besedilu: ZVISJV-1) in tretji odstavek 22. člena Uredbe o načinu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z radioaktivnimi odpadki (Uradni list RS, št. 8/22; v nadaljnjem besedilu: Uredba).

2. Rok za izdajo predpisa, kot je določen v zakonu

Rok za pripravo strokovnih podlag za oblikovanje cen storitev javne službe je določen z Uredbo. Izvajalec javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki (v nadaljnjem besedilu: RAO) strokovne podlage za pripravo cenika iz 22. člena uredbe izdela v treh mesecih po začetku veljavnosti uredbe. Na podlagi strokovnih podlag za oblikovanje cen storitev javne službe RAO Vlada Republike Slovenije na podlagi tretjega odstavka 22. člena Uredbe sprejme cenik in ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Cenik se posodobi najmanj vsakih pet let.

3. Splošna obrazložitev v zvezi s predlogom predpisa, če je potrebna

ARAO - Agencija za radioaktivne odpadke (v nadaljnjem besedilu: izvajalec) je na podlagi ZVISJV-1 in Odlok o ustanovitvi javnega gospodarskega zavoda ARAO – Agencija za radioaktivne odpadke. (Uradni list RS, št. 8/22) izvajalec ravnanja z RAO, ki se v RS zagotavlja v obliki obvezne državne gospodarske javne službe (v nadaljnjem besedilu: javna služba).

Uredba določa način in pogoje izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje RAO, organizacijsko obliko javne službe ravnanja z RAO, vire financiranja in način njihovega oblikovanja ter metodologijo za oblikovanje virov financiranja, seznam objektov, ki jih izvajalec javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki upravlja, merila za oblikovanje cenika za storitve in druge vsebine, pomembne za izvajanje vseh organizacijskih in fizičnih dejavnosti, ki se izvajajo pri shranjevanju, premeščanju, predelavi, skladiščenju in odlaganju RAO.

Predlog cenika se nanaša na storitve javne službe (prevzemanje, zbiranje, prevažanje, predelavo in skladiščenje pred odlaganjem) za radioaktivne odpadke, ki niso odpadki iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije. To so odpadki, ki nastajajo v medicini,

raziskovalni dejavnosti in industriji (institucionalni radioaktivni odpadki).

Strokovne podlage za oblikovanje cen storitev javne službe ravnanja z RAO s podrobno obrazložitvijo in predlog cenika je pripravi izvajalec javne službe ravnanja z RAO, to je ARAO.

4. Predstavitev presoje posledic za posamezna področja, če te niso mogle biti celovito predstavljene v predlogu zakona

Sprejem novega cenika je potreben, saj obstoječi cenik iz leta 2000 ne odraža več aktualnega stanja. Predlog cenika odpravlja anomalije med cenami nekaterih RAO, upošteva dodatne storitve, vključuje ceno za prevoz, izražen je v evrih ter upošteva stroške ravnanja z RAO. Z uvedbo predlaganih cen bi iz naslova storitev prevzema, priprave in obdelave ter sprejema v skladiščenje RAO, ustvarili za 46 % več prihodkov kot doslej, medtem, ko bi bili prihodki iz prevoza za 14 % višji kot doslej. Primerjava je bila izdelana za zbrane RAO v letu 2021 in sicer izračunana po obstoječem ceniku in predlaganem novem ceniku. Podatek je orientacijski, razlika bi bila lahko večja ali manjša, če bi bile zbrane vrste in količine radioaktivnih odpadkov drugačne kot so bile v letu 2021.

Predlog cenika omogoča "vzdržne cene" za predajo RAO izvajalcu javne službe, kar zagotavlja, da povzročitelji oziroma imetniki RAO (v nadaljnjem besedilu: uporabnik) le te redno predajajo in je tako poskrbljeno za nadaljnjo varno ravnanje z radioaktivnimi odpadki, hkrati pa se transparentno ureja in zasleduje načela kot so načelo celovitosti, učinkovitosti in gospodarnosti ter druga načela.

V predlaganem novem ceniku se v primerjavi z trenutno veljavnim, dodaja nova podskupina za kalibracijske vire sevanja, ki je nižja od cene ostalih virov sevanja, kar v določeni meri odpravlja anomalijo cen glede upoštevanja radiotoksičnosti. Obdelava in priprava RAO, ki je bila doslej obračunana pavšalno je v predlaganem ceniku z ustreznim faktorjem vključena v osnovno ceno.

Predlog cenika vsebuje tudi urno postavko za dodatne storitve, ki jih izvajalec javne službe po potrebi lahko opravi na lokacijah uporabnikov. Primeri teh storitev so demontaža naprav, ki vsebujejo zaprte vire sevanja, predaja virov sevanja v ponovno uporabo, ogledi situacij na lokacijah uporabnikov RAO, predhodne priprave zahtevnejših odpadkov na lokacijah uporabnikov. Čeprav zelo redke, so se tudi te storitve izkazale kot potrebne za varen prevzem RAO.

Ta cenik pa se ne uporablja za radioaktivne odpadke, ki bi nastali kot posledica izrednih dogodkov.

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV

Pri oblikovanju cen storitev se upoštevajo standardi in normativi ter ukrepi za opravljanje storitev javne službe, kakor jih opredeljujejo predpisi za javno službo in varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (ZVISJV-1).

K 1. členu:

Izvajalec javne službe za imetnike in povzročitelje radioaktivnih odpadkov (uporabnike), ki ne izhajajo iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije na območju Republike Slovenije (institucionalni radioaktivni odpadki), izvaja storitve na podlagi Uredbe. Uporabnik plača del stroškov za opravljeno storitev. Ta cenik določa storitve, ki se zaračunajo, način oblikovanja cene ter ceno storitev opravljanja javne gospodarske službe. Uporablja se tudi za določitev višine jamasta iz petega odstavka 91. člena ZVISJV-1.

K 2. členu:

Izrazi, opredeljeni v 2. členu cenika v točkah 2., 4., 5. in 6. so uporabljeni izrazi, ki so določeni v ZVISJV-1 in podzakonskih predpisih ter zakonu, ki ureja prevoz nevarnega blaga. Ostali izrazi so oblikovani za razumevanje vsebine cenika.

K 3. členu:

V 3. členu cenika so določene vrste radioaktivnih odpadkov, ki so osnova za ločevanje radioaktivnih odpadkov, njihovo pripravo za skladiščenje ter za obračun opravljenih storitev.

Radioaktivne odpadke se glede na agregatno stanje deli na trdne, tekoče in plinaste. V centralnem skladišču se sme skladiščiti le trdne radioaktivne odpadke, zato je potrebno tekoče radioaktivne odpadke, pred sprejemom v skladišče, utrditi. Plinasti radioaktivni odpadki v skladišče niso sprejemljivi, zato le teh ni v ceniku. Izvajalec javne službe radioaktivne odpadke razvršča v tri osnovne skupine. Skupino I. predstavljajo trdni odpadki, skupino II. zaprti viri sevanja, skupino III. tekoči in mešani radioaktivni odpadki. Znotraj treh skupin so radioaktivni odpadki razvrščeni še v podskupine. Predvideno je, da cenik ohrani strukturo po skupinah in podskupinah kot dosedanji cenik, le eno podskupino zaprtih virov sevanja se razdeli na dve skupini. Glede na dosedanje izkušnje je v tej podskupini prihajalo do nesorazmerij, zato je potrebna uvedba nove podskupine.

K 4. členu:

V 4. členu je opredeljen način oblikovanja cene ter določi katere stroške plača uporabnik.

Prvi odstavek 22. člena Uredbe določa, da se kot merilo za oblikovanje cenika storitev javne službe za uporabnike storitev upoštevajo upravičeni stroški izvajalca javne službe. Drugi odstavek 20. člena Uredbe pa določa da imetnik ali povzročitelj (uporabnik) plača del stroškov za opravljeno storitev.

Za ravnanje z radioaktivnimi odpadki je potrebna infrastruktura, ki jo je treba zagotoviti in upravljati. To vključuje upravljanje in obratovanje jedrskih objektov za katere veljajo visoki varnostni standardi in stroge zakonske zahteve. Objekti in naprave, potrebne za izvajanje javne službe, so infrastruktura državnega pomena. Stroški javne službe ravnanja z RAO, ki niso odpadki iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije, so v letu 2021 znašali 696.000 evrov (znesek brez DDV in prispevkov). Glede na razdelitev stroškov iz 21. člena Uredbe, stroški upravljanja državne infrastrukture predstavljajo 47 % vseh stroškov javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki, ki niso odpadki iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije, preostali delež predstavljajo stroški prevzemanja, zbiranja, prevoza, priprave in predelave ter skladiščenja radioaktivnih odpadkov. Stroški obratovanja in upravljanja

infrastrukture ter skladiščenja radioaktivnih odpadkov predstavljajo približno 80 % vseh stroškov (556.514 evrov). Te stroške bi izvajalec javne službe imel, četudi odpadkov ne bi več sprejemal v skladišče, skladišče pa bi še naprej obratovalo, do izpraznitve, prenehanja obratovanja in razgradnje skladišča. Preostali 20 % delež stroškov v letu 2021 (139.486 evrov) ravnanje je bil povezan z ravnanjem in s prevozi radioaktivnih odpadkov, zato se je pri oblikovanju cen upoštevalo, da se ta delež krije s plačili uporabnikov storitev javne službe.

Na ozemlju RS nastaja prostorninsko malo radioaktivnih odpadkov, ki niso odpadki iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije, trendi uporabe radioaktivnih virov sevanja in količin nastajanja radioaktivnih odpadkov se z leti zmanjšujejo, zato stroški javne službe na enoto radioaktivnih odpadkov z leti naraščajo. Pričakuje se, da se bo z leti delež kritja stroškov iz državnega proračuna poviševal, za kar Uredba v 20. členu opredeljuje, da je imetnik ali povzročitelj radioaktivnih odpadkov (uporabnik) plačnik le dela stroškov za opravljeno storitev v skladu z veljavnim cenikom. Preostali del stroškov se krije iz sredstev državnega proračuna.

V tem členu je na podlagi tega določeno, da v smislu drugega odstavka 20. člena Uredbe, uporabnik plača stroške prevzema in sprejema v skladiščenje, prevoza, in obdelavo in pripravo odpadkov za skladiščenje.

Način in vire financiranja ter stroške javne službe določa Uredba. Skladno s prvim odstavkom 22. člena Uredbe se cena storitev razdeli po posameznih vrstah radioaktivnih odpadkov glede na njihovo aktivnost, razpolovni čas radionuklidov, prostornino odpadkov ter obseg potrebne obdelave in priprave pred skladiščenjem ali odlaganjem. Poleg Uredbe so se upoštevala izhodišča kot so dejanski stroški ravnanja z radioaktivnimi odpadki izvajalca javne službe, načelo celovitosti, učinkovitosti in gospodarnosti, specifične storitve ravnanja z radioaktivnimi odpadki idr. Cene so oblikovane na način, da prihodki iz naslova plačil uporabnikov storitev krijejo stroške, ki so neposredno povezani z ravnanjem in s prevozi radioaktivnih odpadkov to je prevzem, prevoz, sprejem v skladiščenje, obdelava in priprava odpadkov za skladiščenje.

Trdne, tekoče in mešane radioaktivne odpadke se obračuna po količini v litrih, ki jo radioaktivni odpadki skupaj z embalažo zasedejo v skladišču (zunanja prostornina). Osnovni ceni za prevzem odpadkov, ki se jih obračunava na prostornino, se za vsako vrsto odpadkov upošteva utežni faktor glede zahtevnosti ravnanja z njimi (faktorji so od 1,3 do 10).

Zaprte vire sevanja se obračuna po številu zaprtih virov oziroma na kos. Osnovni ceni za prevzem odpadkov, ki se jih obračunava po kosu, tako da se za vsako vrsto odpadkov upošteva utežni faktor glede na zahtevnost ravnanja z njimi in faktor glede na njihovo aktivnost.

Cena storitev javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki za posamezno skupino in podskupino obsega stroške prevzema, stroške obdelave in priprave odpadkov, sprejema v skladiščenje in morebitne stroške dodatnih storitev.

$$CENA\ ravnanja\ z\ RAO = ( ) + P + D$$

kjer je:

– osnovna cena za prostorninsko enoto odpadka za I. in III. skupino radioaktivnih odpadkov

oziroma za kos za II. skupino radioaktivnih odpadkov na podlagi dejanskih stroškov, ob upoštevanju faktorja glede zahtevnosti ravnanja, ki velja za skupine I, II in III in utežni faktorji glede aktivnosti, ki velja za skupino II.

– faktor je odvisen od razpolovnega časa ($t_{1/2}$) radionuklida, ki ga radioaktivni odpadek

vsebuje. Če radioaktivni odpadek vsebuje več radionuklidov, se upošteva tisti, ki ima najdaljši razpolovni čas.

$f = 0,5$ za prehodne radioaktivne odpadke,

$f = 1$ za odpadke, ki vsebujejo radionuklide z $t_{1/2}$ od 0,5 leta do vključno 30 let,

$f = 3$ za odpadke, ki vsebujejo radionuklide z $t_{1/2} > 30$ let.

P – cena prevoza radioaktivnih odpadkov, kjer se obračuna startnina in prevožen kilometer.

D – dodatne storitve, ki se obračunajo po urni postavki in količini opravljenih ur.

K 5. členu:

V 5. členu so določene cene za storitve prevzema radioaktivnih odpadkov, njihove priprave in obdelave za skladiščenje ter sprejema v skladiščenje po metodologiji iz 4. člena. Osnovna cena skladiščenja se izraža v eurih (EUR) na liter odpadka ali na kos (zaprti vir sevanja) in je za posamezne skupine in podskupine odpadkov določena v preglednici 1.

K 6. členu:

V 6. členu je določena cena prevoza. Cena prevoza vključuje startnino in ceno na prevožen kilometer za prevoz po pogojih, zahtevanih za prevoz nevarnega blaga .

V ceni prevoza je obračunan prevoz radioaktivnih odpadkov, nakladanje in razkladanje tovora, meritve, organizacija in priprava na prevoz (priprava listin, varnostni svetovalec, pridobivanje morebitnih dovoljenj ipd.).

Prevoz se obračuna po prevoženih kilometrih od lokacije prevzema radioaktivnih odpadkov do centralnega skladišča (Brinje 40, Dol pri Ljubljani), lahko se razdeli sorazmerno glede na prevožene kilometre na več uporabnikov storitev, če se prevoz izvaja na isti relaciji za več uporabnikov hkrati.

K 7. členu:

V 7. členu so navedene dodatne storitve, ki niso vključene v 5. členu cenika. Določena je urna postavka za dodatne storitve.

Dodatne storitve so včasih potrebne za varen prevzem radioaktivnih odpadkov in so sledeče: enostavnejše demontaže naprav, ki vsebujejo zaprte vire sevanja do aktivnosti 3,7 GBq, predaje virov sevanja v ponovno uporabo, ogleda situacije na lokaciji uporabnika, predhodne priprave zahtevnejših radioaktivnih odpadkov na lokaciji uporabnika.

Osnova pri določitvi urne postavke je urna postavka za delovanje javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki v letu 2021.

K 8. členu:

V 8. členu cenika je določeno, da se ta cenik ne uporablja za ravnanje z radioaktivnimi odpadki, ki bi nastali kot posledica izrednih dogodkov. V primeru radioaktivnih odpadkov nastalih pri izrednih dogodkih povzročitelj nesreče, lastnik vira oziroma upravljavec objekta v celoti nosi stroške ravnanja z radioaktivnimi odpadki, ki se jih obračuna po dejanskih stroških ravnanja z radioaktivnimi odpadki.

K 9. členu:

V 9. členu cenika je določeno, da mora upravljavec Reaktorskega infrastrukturnega centra – Institut Jožef Stefan pravico iz tretjega odstavka 20. člena Uredbe izkazati, da ti odpadki izhajajo iz negospodarske dejavnosti. Tretji odstavek 20. člena določa, da upravljavec Reaktorskega infrastrukturnega centra – Institut Jožef Stefan ne plačuje storitev izvajalcu javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki za tiste radioaktivne odpadke, ki nastajajo pri izvajanju negospodarske dejavnosti oziroma dejavnosti, ki pomenijo izvajanje javne službe ali javnih pooblastil Instituta Jožef Stefan. Za RAO iz gospodarske dejavnosti se Reaktorskemu infrastrukturnemu centru – Institut Jožef Stefan izstavi račun po tem ceniku.

K 10. členu:

V 10. členu cenika je določeno, da izvajalec javne službe za storitve obračuna davek na dodano vrednost. Izvajalec javne službe je zavezanec za davek na dodano vrednost. Za vse storitve javne službe se obračunava 9,5 % davek na dodatno vrednost.

K 11. členu:

V 11. členu cenika določeno, da se s prevzemom radioaktivnih odpadkov v skladiščenje in

plačilom storitev gospodarske javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki odgovornost nadaljnjega ravnanja z radioaktivnimi odpadki vključno s stroški končnega odlaganje radioaktivnih odpadkov prenesejo na državo.

K 12. in 13. členu:

V 12. členu je določeno prenehanje veljavnosti obstoječega cenika storitev javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki in v 13. členu začetek veljavnosti novega cenika.